ds. J. de Bruin, preek over Zondag 30 van de Heidelbergse Catechismus, gehouden in de Jeruzalemkerk (Chr. Geref. Kerk) te Rotterdam-Kralingen op 17 maart 2024.

Votum en groet.

Zingen: Psalm 27:3:
Och, mocht ik, in die heilige gebouwen,
De vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog,
Zijn lieflijkheid en schonen dienst aanschouwen!
Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog.
Want God zal mij, opdat Hij mij beschutt',
In ramp en nood versteken in Zijn hut;
Mij bergen in't verborgen van Zijn tent,
en op een rots verhogen uit d' ellend'.

Wij luisteren met diep ontzag naar de Heilige Wet des Heeren:
Toen sprak God al deze woorden, zeggende:
Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.
Het eerste gebod
Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.
Het tweede gebod
Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, van hetgeen boven in den hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten; En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden.
Het derde gebod
Gij zult den Naam des HEEREN uws Gods niet ijdellijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdellijk gebruikt.
Het vierde gebod
Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;
Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is; Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE den sabbatdag, en heiligde denzelven.
Het vijfde gebod
Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE uw God geeft.
Het zesde gebod
Gij zult niet doodslaan.

Het zevende gebod
Gij zult niet echtbreken.
Het achtste gebod
Gij zult niet stelen.
Het negende gebod
Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.
Het tiende gebod
Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is.

Zingen: Psalm 130:2:
Zo Gij in 't recht wilt treden,
O HEER, en gadeslaan
Onz' ongerechtigheden,
Ach, wie zal dan bestaan?
Maar neen, daar is vergeving
Altijd bij U geweest;
Dies wordt Gij, HEER, met beving,
Recht kinderlijk gevreesd.

Schriftlezing: Hooglied 1:1-8:
1 Het Hooglied, hetwelk van Sálomo is.
2 Hij kusse mij met de kussen Zijns monds; want Uw uitnemende liefde is beter dan wijn.
3 Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw Naam is een olie die uitgestort wordt; daarom hebben U de maagden lief.
4 Trek mij, wij zullen U nalopen. De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren; wij zullen ons verheugen en in U verblijden; wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden, meer dan den wijn; de oprechten hebben U lief.
5 Ik ben zwart, doch lieflijk (gij dochteren van Jeruzalem), gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Sálomo.
6 Ziet mij niet aan, dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen; de kinderen mijner moeder waren tegen mij ontstoken, zij hebben mij gezet tot een hoedster der wijngaarden. Mijn wijngaard dien ik heb, heb ik niet gehoed.
7 Zeg mij aan, Gij Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in den middag; want waarom zou ik zijn als een die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen?
8 Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen, zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uw geiten bij de woningen der herderen.

De tekst voor de prediking kunt u vinden in het Schriftgedeelte wat we samen hebben gelezen: Hooglied 1 vers 5: *'Ik ben zwart, doch lieflijk (gij dochteren van Jeruzalem), gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Sálomo.'*

Wij willen deze woorden gaan verbinden deze morgen met het onderwijs wat u kunt vinden in zondag 30 van de Heidelbergse Catechismus, de vragen en antwoorden 81 en 82.

Lezen: Heidelbergse Catechismus zondag 30 vraag en antwoord 81 en 82:
Vraag 81 Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld?
Antw. Voor degenen die zichzelven vanwege hun zonden mishagen, en nochtans vertrouwen dat deze hun om Christus' wil vergeven zijn, en dat ook de overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven bedekt is; die ook begeren hoe langer hoe meer hun geloof te sterken en hun leven te beteren. Maar de hypocrieten en die zich niet met waren harte tot God bekeren, die eten en drinken zichzelven een oordeel.
Vraag 82 Zal men ook diegenen tot dit Avondmaal laten komen, die zich met hun belijdenis en hun leven als ongelovige en goddeloze mensen aanstellen?
Antw. Neen; want alzo wordt het verbond Gods ontheiligd, en Zijn toorn over de ganse gemeente verwekt. Daarom is de Christelijke Kerk schuldig, naar de ordening van Christus en Zijn apostelen, zulken, totdat zij betering huns levens bewijzen, door de sleutelen des hemelrijks uit te sluiten. Met deze woorden gemeente, gaan wij ons voorbereiden op de bediening van het Heilig Avondmaal en ik wil nogmaals benadrukken: Dat geldt de ganse gemeente. We worden deze morgen geroepen tot zelfonderzoek en daarom luisteren wij ook naar het onderwijs uit het voorbereidend gedeelte dat u kunt vinden in het Avondmaalsformulier. In aansluiting daarop zingen wij, kon het zijn met een biddend hart Psalm 139:14.

Lezen: Eerste gedeelte van het Avondmaalsformulier.

Zingen: Psalm 139: 14:
Doorgrond m', en ken mijn hart, o HEER;
Is 't geen ik denk niet tot Uw eer?
Beproef m', en zie, of mijn gemoed
Iets kwaads, iets onbehoorlijks voed';
En doe mij toch met vaste schreden
Den weg ter zaligheid betreden.

Gebed.

Zingen: Psalm 43: 2, 3:
Vers 2:
Mijn God, ik steun op Uw vermogen,
Gij zijt de sterkte van mijn hart;
Waarom verstoot Gij m' uit Uw ogen?
Waarom ga ik terneergebogen,
Door 's vijands wreed geweld benard,
Gestaâg in 't aak'lig zwart?

Vers 3:
Zend, HEER, Uw licht en waarheid neder,
En breng mij, door dien glans geleid,
Tot Uw gewijde tente weder;
Dan klimt mijn bange ziel gereder
Ten berge van Uw heiligheid,
Daar mij Uw gunst verbeidt.

Na het amen van de preek zingen wij Psalm 45 vers 6.

Geliefde gemeente, eens was de Heere Jezus op reis gegaan naar het noorden van het land Kanaän. Hij is daar de grenzen overgegaan en kwam daar in de delen van Tyrus en Sidon. Hij wist wat Hij daar zou ontmoeten, namelijk een moeder in grote nood. Ja, een nood die voor deze vrouw onhoudbaar geworden is, want zij ging in haar nood tot Jezus. Zij kon niet meer op een afstand van Jezus blijven. Maar o, wat werd die vrouw, die Kananese vrouw beproefd toen ze tot Jezus kwam. Want aanvankelijk leek het wel alsof de Heere Jezus haar niet wilde horen en niet wilde helpen. Want wat zei de Heere Jezus tegen haar, en zij heeft het heel duidelijk gehoord? *'Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen en den hondekens voor te werpen'* (Matth. 15:26).

Het was alsof deze vrouw een boodschap kreeg en dat de Heere zei: Nou, dat genadebrood dat bij Mij te vinden is, dat is niet voor u, Kananese vrouw. Het is niet voor de hondekens. Dat was in de tijd van de Bijbel het beeld van de heidenen. Neen, het is voor Mijn volk. Wat deed dat met deze vrouw toen ze hoorde voor wie het wel was en voor wie het niet was. Werd ze boos? Was ze geïrriteerd? Werd ze kriegelig? Neen, ze was het er mee eens. En ze zei: Ja Heere. Maar toen stond er geen punt. En dan ziet u wat het geloof vermag. Toen ging ze de Heere aangrijpen op Zijn eigen Woord. Met dat beeld van die kruimels die van de tafel vallen voor de hondekens. Als ze dan niet een kind is die aan de tafel mag zitten, dan maar als een hondje onder de tafel. Want daar vallen toch kruimels en die worden toch niet weggeveegd? Die kruimels mogen die hondjes onder de tafel toch eten?

'Doch de hondekens eten ook van de brokskens die er vallen van de tafel hunner heren.' Wat viel het voor haar mee. Want de Heere leek haar af te wijzen met Zijn ene hand, maar met Zijn andere hand hield Hij haar vast. Om haar geloof te beproeven. En zo willen wij deze morgen ook stilstaan bij: Voor wie is het nou, het Heilig Avondmaal? Weet u wat ik nu zo hoop, gemeente? Dat er hier maar veel honden zijn, die begeren een kruimel te mogen ontvangen die van de tafel valt. En weet u wat die hondjes gaan ontdekken? Dat er op de grond heel veel kruimels liggen. En dat de Heere Jezus ze niet afwijst. Wat een Zaligmaker hè? Ziet u wel dat het waar is, dat Hij gekomen is om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Dat Hij Zich niet schaamt om met slechte mensen aan een tafel te zitten. Slechte mensen, ja, waarin wel wat gebeurd is.

Slechte mensen die toch hun leven gaan vinden in de woorden van onze tekst: *'Ik ben zwart, doch lieflijk (gij dochteren van Jeruzalem), gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Sálomo.'* Woorden die zo heel mooi passen bij die twee antwoorden die wij vinden in zondag 30. En zo willen we ons dan voorbereiden op de bediening van het Heilig Avondmaal.

We schrijven als thema boven de prediking: **Het getuigenis van de bruid van Christus op weg naar Zijn tafel. We letten op twee gedachten:**

1. Ik ben zwart, maar lieflijk gemaakt.
2. Ik ben lieflijk, maar zwart gebleven.

1. Ik ben zwart, maar lieflijk gemaakt

Gemeente, we weten dat het boek Hooglied een liefdeslied is tussen Salomo en de Sulamitische. Aan het begin van dit hoge liefdeslied horen wij als eerste Sulamith zingen. Wat zij bezingt en wat zij als het ware onder woorden brengt, laat ons weten dat zij een enorm verlangen heeft om dicht bij Salomo te zijn. Daarom zegt zij het ook: *'Hij kusse mij met de kussen Zijns monds, want Uwe uitnemende liefde is beter dan wijn.'* Weet u wat deze Sulamith ervaren heeft? De grote liefde van Salomo voor haar. En nu is Salomo voor haar waarneming niet dichtbij en juist dan begeert zij weer zijn liefde te mogen ervaren. Zij heeft niet alleen de liefde van Salomo ervaren, maar zij weet zelf ook hoe lief zij Salomo heeft. Daarom zingt zij verder: *'Uwe oliën zijn goed tot reuk, Uw naam is een olie, die uitgestort wordt; daarom hebben U de maagden lief.'*

Er is dus liefde van Salomo tot haar, en liefde van haar tot Salomo. Maar zij is in een situatie gekomen dat zij de liefde van Salomo niet meer zo sterk ervaart, en dat zij haar liefde ook niet aan hem kan geven. Salomo is op dit moment ver weg. Wat zou Sulamith zo graag willen? Dat hij weer heel dicht bij haar was. Maar hoe zal dat kunnen? Hoe zal het weer worden zoals het vroeger was, toen hij haar gebracht heeft in zijn binnenkamer, toen zij zich met hem mocht verheugen en met hem mocht verblijden? Ach, Sulamith weet het niet meer. Daarom horen wij haar verzuchten: *'Trek mij, wij zullen U nalopen.'*

Nu is deze Sulamitische vrouw, die hier in het Woord is in het boek Hooglied, het beeld van de Kerk des Heeren. En Salomo, u weet het, hij is hierin een type van Christus Die Zelf later ook in het Nieuwe Testament heeft gezegd: *Zie, meer dan Salomo is hier.* Mag ik eens vragen: Hebt u ook zo'n verlangen naar de Heere Jezus? Is er ook wat gaande in uw hart? Kunt u deze bruid begrijpen? Is er ook een groot gemis van Christus? Begeert u zo in Zijn nabijheid te mogen verkeren, omdat u in Hem dierbaarheid ontdekt hebt, omdat u in Hem schoonheid ontdekt hebt, omdat u in Hem uw hele zaligheid hebt zien liggen? Wanneer wordt Christus nou onmisbaar voor een zondaar, gemeente? Dan moeten we maar eens luisteren naar wat de bruid hier zegt in deze belijdenis. Zij begint onze tekst met de woorden: *'Ik ben zwart.'* En dan voegt zij er een vergelijking bij: *'Zwart, gelijk de tenten van Kedar.'*

Jongens en meisjes, Kedar was een nomadenvolk, een volk dat van de ene plaats naar de andere trok met kudden en tenten. Dat nomadenvolk van Kedar had hun tenten gemaakt van doeken van zwart geitenhaar of kamelenhaar. Met dat kleed van die tent gaat de bruid zich vergelijken: Nu ben ik net zo zwart als die tentkleden van dat nomadenvolk uit Kedar. Wat wil die bruid daar nu mee zeggen? *'Ik ben zwart.'* Gemeente, dan moeten wij altijd Schrift met Schrift vergelijken, want deze tekst staat natuurlijk niet op zichzelf, maar te midden van de ganse Schrift. Dan weten wij wel dat zwart in de Bijbel het teken is, het symbool is van onze staat voor God sinds onze diepe val in het Paradijs.

Dat 'zwart' zegt iets over onze afkomst. Ja, dat zwart zegt iets over onze zonde en ellende. Ja, dat zegt iets over de dood die door de zonde in de wereld gekomen is. In het Paradijs was dat er nog niet. Adam en Eva, toen die geschapen waren, jongens en meisjes, zeiden zij niet: Ik ben zwart. Toen waren ze wit en rein voor God. Maar juist daar in het Paradijs is iets gebeurd. We weten het, want het wordt u dikwijls verkondigd. Maar ik wil heel dicht bij onze tekst blijven. Laten we eens kijken wat erin vers 6 staat, want daar gaat de bruid uitleggen hoe het komt dat zij zo zwart is geworden. Hoe zij tot die belijdenis is gekomen: *'Ik ben zwart.'*

Dan gaan we eerst even naar de historische achtergrond van onze tekst en naar de letterlijke betekenis kijken. Wie was die Sulamith eigenlijk? Zij was van origine een prinsendochter, zo kunnen we dat verder in het boek Hooglied opmaken. Maar die prinsendochter is uit die hoge staat als het ware gevallen. Zij is uiteindelijk een hoedster geworden van een wijngaard. Voordat zij de bruid van Salomo werd, woonde zij met haar broers en haar moeder ergens in een afgelegen streek. Daar hadden ze een wijngaard, en die moest zij hoeden om zo wat te kunnen verdienen, en om in het onderhoud te kunnen voorzien.

Maar wat heeft Sulamith toen gedaan? Toen zij als een hoedster in die wijngaard werd gezet, heeft zij het verwaarloosd. Zij heeft niet gedaan wat zij met die wijngaard moest doen. Toen werden haar broers boos op haar, en zij hebben haar als het ware verkocht aan een vreemde persoon. En toen kwam ze in een wijngaard terecht bij een vreemde meester. Daar moest zij heel hard werken in de brandende zon, dag in dag uit, zodat die brandende zon haar huid ging verkleuren. Daarom zegt zij: *'Ik ben zwart, ik ben zwartachtig, omdat de zon mij beschenen heeft.'* Dat was de afkomst van Sulamith.

Maar het zegt ons zoveel over onze afkomst. Want waar komen wij vandaan? Uit die heerlijke hof van Eden. Daar werden wij ook geroepen om die hof te bewaren. Maar wat hebben wij gedaan met onze zonden? Wij hebben die hof verwaarloosd, en wij zijn buiten die hof terechtgekomen onder andere heren. Wij zijn onder de vloek van de wet terechtgekomen, en door onze zonden is de dood in de wereld gekomen. De weg terug naar die heerlijke hof van Eden is geblokkeerd, ontoegankelijk geworden.

Wij zwerven van nature buiten dat heerlijke Paradijs. En elke dag sinds onze geboorte, gemeente, worden wij zwarter en zwarter door de zonden en de gevolgen van de zonde. O, hoe diep is de mens gevallen. Gemeente, u bent een zondaar. Gemeente, u bent zwart. Uw hart is donker geworden, leeg van God. Uw verstand is verduisterd zonder verlichting van de Geest. Kijk, en aan die zwartheid is nu de bruid ontdekt. Want degenen die zalig worden, gaan geestelijk ervaren hoe zwart zij geworden zijn. Kijk, gemeente, als de Heere nu plaats gaat maken voor het Avondmaal in uw leven, dan zal er ook iets gekend zijn van de zwartheid van uw hart. En zullen degenen die de Heere vrezen de bruid kunnen bijvallen en toestemmen met deze woorden: *'Ik ben zwart.'*

Dan hoor ik David daar ook iets van zeggen in Psalm 38: Ik ben door Uwe wet te schenden, krom van lenden, vol van druk, benauwd van hart, zeer gebogen en verslagen, moe van het klagen ga ik al den dag in het zwart. En gemeente, zeg mij eens: Als u nu zo'n zwarte zondaar bent, en u ervaart dat ook hier vanbinnen in uw hart, omdat de Heilige Geest u dat laat zien, hoe zult u zich dan voelen voor het heilig Aangezicht van God? Hoe zult u zich dan gaan ervaren in het licht van de Heere, Die altijd goed voor u geweest is? Zou u dat kunnen vertellen uit uw eigen leven? Wordt u dan niet met recht onwaardig? Dat betekent dat u uw eigen waardigheid verloren hebt. Dat u werkelijk van uzelf gaat walgen voor God. Dat u heel klein wordt onder God vanwege die zwartheid. Dat u met die man uit het Nieuwe Testament zegt: *'Heere, ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen.'* Of dat u met Petrus zou zeggen: *'Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens.'*

Kijk, dat zijn nu diegenen waarvan de Catechismus zegt in Zondag 30: Die zichzelf vanwege hun zonden mishagen. Dat zijn nu mensen die zeggen: Ik ben zwart. Die buigen diep voor God. Want die hebben ervaren: Ik heb niet tegen een tiran gezondigd, maar ik heb tegen die lieve Vader gezondigd. En dat gaat pijn doen. En als u dan het karakter van de zonde ontdekt in uw hart, dan gaat u daar echt van walgen. Wat is de zonde toch walgelijk voor die lieve God. Kijk, dat maakt u verbroken. Dan gaat u uzelf aanklagen bij God en zeggen: Heere, wat heb ik toch gedaan? Wat heb ik gisteren gedaan? Wat heb ik heel mijn leven gedaan? Heere, er is in mij echt niets goeds te vinden. Ik ben zo zwart, Heere, zo zwart. En als U mij zo zou laten liggen, Heere, kan ik U geen onrecht toeschrijven, want U bent recht.

Is het dan verloren voor zwarte zondaren? Ja, van onze kant wel. Want u kunt echt proberen dat zwart weg te poetsen met dit en met dat, met wat goede werken en zo, maar het lukt niet. U blijft zwart en voor uw waarneming wordt u al zwarter. Hoe staat het ook ergens in de profetieën van Jeremia? *'Zal ook een Moorman zijn huid veranderen, of een luipaard zijn vlekken?'* Onmogelijk. Al nam u salpeter, al nam u de krachtigste zeep en u begon dat zwarte hart op te poetsen, u krijgt het niet blank. Zo erg is het, gemeente. Dat is niet aangenaam om te horen, maar het is wel de werkelijkheid. En zo kunt u niet sterven.

En als u zo wel moet sterven, is het eeuwig verloren. Maar weet u wat nu die onwaardige zondaren, die zwarte zondaren, gaan ontdekken? Dat er buiten hen Iemand is, Die werkelijk bij machte is om die inktzwarte zonden totaal weg te nemen. En zij zullen ontdekken Wie die Persoon is: Niemand anders dan Jezus Christus. Gemeente, als dat gaat oplichten in uw donkere hart, als dat een werkelijkheid gaat worden, en de Geest gaat uw ogen openen voor de Heere Jezus Christus in al Zijn schoonheid, o gemeente, dan gaat u waardigheid ontdekken in Hem. Want een Evangelische ontdekking zal altijd leiden tot Christus. En alles wat u mist in uw eigen hart en leven, dat gaat u nu ontdekken in Christus, Die Zich gaat openbaren in de beloften van het heilig Evangelie.

O gemeente, wat kunt u dan een ruimte ontdekken bij het horen van Christus en Zijn werk, en dat u nog van uw zwarte zonden verlost kan worden. Nee, niet meer door uzelf, maar door een Ander. Door Wie? Wat voor een Persoon? Die witte, reine Heere Jezus Christus, Die Zijn bloed gegeven heeft tot reiniging van alle zonden. Weet u wat de Heilige Geest dan doet bij het horen van Hem, van Zijn genade, van Zijn offer en Zijn werk? Hij gaat het geloof werken dat u Hem nodig hebt, en dat alleen in Hem de zaligheid te vinden is. Ja, Hij gaat het geloof werken dat Hij ook voor u, zwarte zondaar, naar de aarde gekomen is om u zalig te maken, om u rein te maken. Wat een wonder als Hij u daadwerkelijk rein gaat maken, zodat u met die bruid kunt zeggen: *'Ik ben zwart, doch lieflijk.'*

Kijk, dat mag de bruid belijden. En wat bedoelt zij daarmee? Wel, zij is als een zwarte zondares schoongewassen in het bloed van Christus. Zij gebruikt hier ook een heel mooi woord: *'lieflijk'.* Vanuit het Hebreeuws betekent dat twee dingen. Allereerst schoonmaken en vervolgens versieren. Dus, jongens en meisjes, misschien heb je het weleens gedaan dat je voor Moederdag een bloempotje wilde maken. Je hebt ergens in de schuur een klein glazen potje gevonden. Het was helemaal vies en vuil. En je dacht: Daar ga ik wat van maken voor mama. Maar toen moest je het eerst helemaal schoonmaken. Je hebt het onder de kraan gehouden en je hebt het helemaal schoon gemaakt. Al het vuil van binnen en van buiten was eraf. Toen ging je op zoek naar verf en ging je vervolgens het schoongemaakte potje versieren. Nou, deze twee dingen liggen hier in het woordje *'lieflijk'.* En dan zegt die bruid: *'Ik ben zwart, doch lieflijk.'* Ik ben schoongemaakt en versierd. Ik ben zo mooi geworden dat mijn leven is als de gordijnen van Salomo.

Salomo stond bekend als een heel rijke koning, met pracht en praal. En in de dagen van Salomo ging er werkelijk een sprake uit van alles wat hij bezat, ook als het gaat om de gordijnen waarmee de wanden in zijn paleis bekleed waren. Schitterende gordijnen, een sieraad in het paleis. Nu zegt de bruid die dat gezien heeft in het huis van Salomo: Zo ben ik nu in Zijn oog. Zwart in mijzelf, lieflijk door Hem. Kijk, en zo gaat Christus Zijn zwarte bruid ook lieflijk maken. Hij gaat ze schoonmaken, Hij gaat ze reinigen met Zijn dierbaar bloed, zodat zij witter zijn dan sneeuw.

Daarom gemeente, zijn die bloedstortingen nodig, waar we ook vanmiddag weer van zullen horen, om die zwarte zondaar schoon te wassen in Zijn bloed. Maar Hij doet meer: Hij wast ze niet alleen schoon, maar Hij bekleedt ze ook met het sieraad van Zijn gerechtigheid en Zijn heiligheid. Kom, wie is er om die schoonheid verlegen? Wie moet er gewassen worden? Wie wil er gewassen worden? O, het is al zo'n troost als u mag horen dat er een mogelijkheid is om gewassen te worden. Maar wat een strijd en een worsteling kan het niet zijn in het hart van menig kind van God. Dat ik het nou eens zeker weten zou, dat ik gewassen ben in het bloed van Christus, zodat ik met Zondag 30 kan zeggen: Ik heb het vertrouwen in mijn hart dat al mijn zonden om Christus' wil vergeven zijn.

Kijk, gemeente, voor degenen die dat met volle zekerheid mogen zeggen en getuigen, voor diegenen is in de eerste plaats het Heilig Avondmaal. Die weten met de bruid: *'Ik ben zwart, doch lieflijk.'* Gewassen en versierd met Christus alleen. Maar er zijn zoveel Avondmaalgangers en zoveel kinderen Gods die daar zo mee worstelen. Die juist die zekerheid zo missen om dat zo te kunnen zeggen: '*Ik ben zwart, doch lieflijk*.' Die het bijna niet durven meezingen als er opgegeven wordt in de kerkdienst: Gelijk een duif, door 't zilverwit, en 't goud, dat op haar veed'ren zit, bij 't licht der zonnestralen. Ver boven and're voog'len pronkt, zult gij, door 't Godd'lijk oog belonkt, weer met uw schoonheid pralen (Ps. 68:7 ber.). Die het ook met Mc'Cheyne niet zouden durven zeggen: Nu ken ik die waarheid zo diep als gewis, dat Christus alleen mijn gerechtigheid is.

Zouden zulken ook aan het Avondmaal mogen? Luister maar heel eenvoudig wat de Kerk van de Reformatie ons daarover gezegd heeft op grond van de Schrift: Maar wij komen niet tot dit Avondmaal om daarmee te getuigen dat wij in onszelf volkomen en rechtvaardig zijn, maar in tegendeel, aangezien wij ons leven buiten onszelf in Christus zoeken, zo bekennen wij daarmee dat wij midden in de dood liggen. Daarom, al is het dat wij nog vele gebreken en ellendigheid in ons bevinden, ervaren, ondervinden, en dan komt het: dat wij geen volkomen geloof hebben, dat wij dat verzekerd geloof nog zo missen.

Kijk, de bruid had het wel. Die kon het werkelijk met zekerheid zeggen: Ik ben zwart, doch lieflijk in mijn lieve Heere Jezus Christus. Ik weet gewassen te zijn in het bloed van Christus. Maar tegen wie zegt zij dit eigenlijk? Het staat er zo maar tussen haakjes tussen hè? Ja, daar hebt u ze weer. We hebben in het verleden ook weleens bij hen stilgestaan, bij die dochters van Jeruzalem. Dat zijn nu die kinderen van God die nog zo'n zwak geloof hebben. Dat zijn die zondaren die dorsten naar de vergeving der zonden, maar ze durven niet te zeggen dat ze het al ontvangen hebben. Ja, het is hun er wel om te doen. Daarom zijn zij ook dikwijls aan de genadetroon van God. En hoor ik ze roepen: O God, wees mij, de zondaar, genadig. O Heere, wees toch met mij, de zondaar, verzoend. Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U mijner.

En weet u hoe goed nu de Heere Jezus is? Ook voor die mensen die wel honger en dorst hebben naar Jezus, maar zo die zekerheid nog missen, dat Hij het geloof weer gaat versterken. Dan vind ik dat altijd weer zo mooi geïllustreerd in het boek Ruth. Daar is Ruth op de akker van Boaz gekomen. Jawel, het is nog steeds Ruth, de Moabitische. En dan wordt het middag. Boaz zegt: *'Kom hierbij en eet van het brood.'* Was Ruth toen al de bruid van Boaz? Nee, dat lees ik nog niet. Ja, daar gaat het wel heen, daar ging het zeker heen. Want het boekje Ruth eindigt niet met hoofdstuk 2, maar bij hoofdstuk 4. Maar zo zie je hoe de Heere ook in het leven van degenen die zelf midden in de dood liggen, maar toch met dat toevlucht nemend geloof tot Christus de toevlucht nemen, ook al een plaatsje wil geven aan Zijn tafel.

Ziet u dat trouwens niet bij de discipelen? Wat verstonden die nou van het lijden en sterven van Christus? En toch zegt Hij: *'Ik* (zie je bij wie het vandaan komt?), *Ik heb grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijde.'* Kijk, en daarom is het nodig dat er ook een opwas mag komen in de kennis en de genade van Christus. En daar kende de bruid iets van. Daarom kwam zij tot die heerlijke belijdenis: *'Ik ben zwart, doch lieflijk.'* Maar zij is er ook achter gekomen dat zij na ontvangen genade in zichzelf ook zwart bleef. Dat gaan we in onze tweede gedachte overdenken.

2. Ik ben lieflijk, maar zwart gebleven.

Ja, als u het zo leest in onze tekst, zou u zeggen: bruid, maakt u niet de vergissing als u toch mag weten gewassen te zijn in het bloed van Christus? Als u toch zeker weten mag dat u lieflijk bent in Gods oog, dan had u toch moeten zeggen: Ik *was* zwart, en ik ben lieflijk geworden. Maar dat staat er niet. De bruid zegt: *'Ik ben zwart, doch lieflijk.'* Want juist na ontvangen genade is zij erachter gekomen: Ik wist niet dat mijn tere ziel nog zoveel van het aardse overhield.

O ja, enerzijds wist zij het wel: Ik ben als een zwarte zondaar gewassen in het bloed van Christus. En daar werd dat bloed van Christus zo dierbaar voor haar. Maar, gemeente, er is ook een andere kant. Want hoe meer een ware gelovige gaat zien op de bloedstortingen van Christus, op die diepe lijdensweg die Hij wilde gaan, hoe heerlijker het woordje *lieflijk* gaat worden, maar ook hoe meer die bruid gaat ontdekken: Wat ben ik nog zwart in mijzelf. Wat heeft het Christus gekost om mij zo schoon te kunnen maken? En daarom blijft er na ontvangen genade altijd nog een klacht over: Ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde. Ik ben zwart en ik blijf zwart in mijzelf.

Weet u, de wijze waarop de bruid dit zo zegt, sluit dan weer zo mooi aan bij het onderwijs van Zondag 30. Want daar wordt niet alleen gesproken over de zonde en dat zij zichzelf vanwege zonde mishagen, maar er wordt ook nog gesproken over de overblijvende zwakheid. Dus ondanks het schoonmaken, ondanks het versierd zijn, toch nog die overgebleven zwakheid. Daarom blijft die bruid zeggen, ziende op zichzelf: *'Ik ben zwart.'*

En wat kunnen zij het daar soms moeilijk mee hebben, zeker in het licht van wat Christus gedaan heeft, als het gaat om die diepe weg van lijden en sterven. Wat worden de zonden dan bitter. En wat moeten zij het weleens uitroepen: Heere, ik zou nooit meer willen zondigen als ik zie wat het U gekost heeft om mij zalig te maken en mij te reinigen. Heere, met mij wordt het nooit wat. Want als ik zo de vertroosting van U ontvangen heb, is er zo weer opnieuw een zonde in mijn leven.

En toch, ondanks die strijd blijft het op de bodem van hun hart: Nu zal mijn ziel, nu zullen al mijn zinnen, o God, mijn sterkte, U hartelijk beminnen. Al is het tegendeel dikwijls werkelijkheid. Daarom kunnen er zomaar in het geestelijke leven weer gevoelens van onwaardigheid ontstaan. En weer een nieuwe strijd ontstaan als het Avondmaal weer aangericht zal worden. Zal ik, zo'n slecht mens, daar nou welkom zijn? Ook na ontvangen genade, als dat witte, heerlijke kleed weer zo bezoedeld is met de zonde, en weer zo vuil gemaakt is door de zonde. Als dat zo op een kind van God weer af zal komen. Dan kan het zomaar van binnen zijn: Zou ik daar wel kunnen zitten?

Maar weet u wat ik hier nu zo mooi vind? Dat de Heere die overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven wil bedekken en blijft bedekken. U kunt het haast niet geloven, kind van God, maar God ziet nooit meer één zonde en gedenkt niet één ongerechtigheid meer, ook die dingen die u elke keer weer doet. Want Vader kijkt door het bloed van Zijn Zoon op Zijn Kerk. En daarom bent u toch weer welkom, kind van God. Want Hij wil die overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven bedekken. En als iets bedekt is, jongens en meisjes, dan zie je het niet meer. Als ik een groot kleed pak en ik leg het over de doopvont, dan zie je de doopvont niet meer, want het is bedekt. En zo zijn de zonden, ook de overgebleven zonden van Gods kinderen altijd bedekt met het lijden en sterven van Christus.

En dan moet die bruid elke keer weer zeggen, ziende op zichzelf: '*Ik ben zwart.'* Maar God zegt: Nee, kind, je bent lieflijk. Onbegrijpelijk hè? Maar zo is God in Christus voor een zondaar. '*Ik ben zwart, doch lieflijk.'* Mag het zo zijn bij u die Avondmaal mag vieren? Mag het zo zijn bij u die een betrekking op het Avondmaal gekregen hebt? Wees er maar veel werkzaam mee in de binnenkamer voor God. Want voor de zulken is het, hetzij vanuit het gemis, hetzij vanuit het bezit. Maar het is niet voor iedereen, gemeente.

En dan ziet u dat de voorbereiding heel de gemeente geldt. Kom er nu maar deze week eerst achter wie u bent: Of als die bruid, of als zo'n dochter van Jeruzalem, of misschien wel, zoals ik in Zondag 30 vind, als een hypocriet, een ongelovige, of een goddeloze. Daar moet ik namens mijn Zender ook iets van zeggen. Drie categorieën worden er genoemd. Voor diegenen is het Avondmaal niet. Hypocrieten, dat zijn mensen die doen alsof. Heel letterlijk vertaald betekent het toneelspelen. Dan doet u iemand na die u feitelijk niet bent. Huichelaars worden ze genoemd. Dat is best aangrijpend. In Mattheüs 22 kom ik een avondmaal tegen, en iedereen is bekleed met een bruiloftskleed, op één persoon na.

Die zit daar zonder bruiloftskleed. En dan zeggen onze kanttekenaren: Dat is nu een voorbeeld van een huichelaar. Een huichelaar die doet alsof hij een kind van God is en die praat als een kind van God. Die kan emotioneel raken als een kind van God. Die kan het over de zonde hebben als een kind van God. Maar het liefst praten zij over de lieflijkheid van de Heere Jezus en wat Hij aan het kruis gedaan heeft voor zondaren. Maar dat zij het ondervonden hebben in hun hart, dat kennen zij niet. Een huichelaar, een hypocriet, heeft eigenlijk een beetje een hekel aan een voorbereidingspreek, zeker als de huichelaren ontmaskerd worden. Dan gaat er wat gebeuren vanbinnen. Dat willen zij niet en dat horen zij het liefst niet. Want zij hebben het altijd maar het liefst over een lieve Jezus voor zondaren. Maar ontkleed worden, uzelf verliezen, en toestemmen dat u een verloren zondaar bent, dat u in de schuld staat bij God, en dat u naar recht de rampzaligheid verdiend hebt, daar moet een huichelaar niets van hebben. Spreek maar veel over Jezus en wat Hij voor zondaren gedaan heeft. En dan is het klaar. Hypocrieten willen ook niet horen hoe een zondaar tot Christus komt in een rechte, Bijbelse weg. Nu zegt de Catechismus: Als zulke mensen zich niet van harte bekeren, mogen ze niet aan het Avondmaal. Dan eten en drinken zij zichzelf een oordeel. Dat betekent niet dat zij per definitie verloren zouden gaan, want er kan altijd bekering komen. Maar als het zo blijft, gaan zij wel verloren.

En weet u, dan zijn er mensen in ons midden die nu bevreesd worden en die denken: Zo een zal ik wel zijn, terwijl zij diep in hun hart weten wie zij zijn. Dat zij ook wel weten dat zij een zondaar zijn in de beleving voor God, en dat hun ziel dorst naar Christus. Maar als zij dan van hypocrieten horen, worden zij bevreesd en zeggen: Dat zal ik wel zijn. En dan zal de duivel om de hoek komen en die gevoelens nog eens extra gaan versterken om u moedeloos te maken. Maar zeg eens, u die daar bang voor bent om een hypocriet te zijn. Wat doet u nu als u dat hoort? Vlucht u nu bij Christus weg, of vlucht u juist des te meer naar Hem toe en zegt: Heere, hier ben ik. Ik heb gehoord van een hypocriet, en ik zou het kunnen zijn, Heere, want ik ben een slecht mens. Maar ik wil het niet zijn, Heere. Want ik wil niets liever dan dat het hier vanbinnen oprecht is. En Heere, als het dan niet oprecht is, maakt U het dan oprecht. En als het wel oprecht is, laat mij het alsjeblieft weten. Kijk, dat doet een hypocriet niet. Maar als het u werkelijk om Christus te doen is, gaat u ook met deze aanvechting tot Hem.

Dan kom ik het woordje ongelovigen tegen. Wat zijn dat voor mensen? Dat zijn mensen die zich niet met een waar hart tot God bekeren. Dat zijn mensen die hier onbekeerd zitten, onverzoend. En dan kunt u het eens zijn met de waarheid, dan kunt u het eens zijn met de prediking. U wilt er altijd wel blijven, u komt trouw in de kerk, en u zegt: Ja, ik ben onbekeerd. Ja, dan kunt u niet aan het Avondmaal. En dat weet u wellicht zelf ook. Maar wordt het dan niet eens hoog tijd dat er wat gaat veranderen? Want hoe lang gaat u het onbekeerd volhouden?

Misschien breekt voor zondag de dag van uw sterven aan. En dan, ongelovige zondaar, wat hebt u dan als u staat in het gericht? Daarom, onbekeerde zondaar, ongelovige: weer komt de Heere, en Hij zegt: Ik heb geen lust in de dood van u. Bekeer u toch tot Mij. Wendt u naar Mij toe. En maak daarvan dan toch uw gebed: Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn.

En tenslotte goddelozen. Nee, dan moeten we niet denken aan mensen die de afgelopen nacht in de kroegen van Rotterdam hebben gezeten en bij de hoeren hebben gelegen. Neen, het gaat hier om goddelozen die hun belijdenis als het ware bekladden. Het gaat hier dus om mensen die belijdenis van geloof hebben afgelegd, maar toch in hun levenswandel niet als een ware gelovige openbaar komen, maar als een goddeloze. Dat zijn mensen die hebben 'ja' gezegd op de vraag: Belooft gij dat u overeenkomstig deze heilige leer uw leven altijd godvruchtig, eerbaar, onberispelijk zult inrichten en dat ge uw belijdenis met goede werken zult versieren? En toen klonk het hier of in een andere gemeente: Ja.

Maar is het zo? Houdt u misschien een of andere zonde nog aan? Zolang dat zo is, kunt u niet aan de tafel des Heeren. Zelfs kan het gebeuren in het leven van een kind van God, die na ontvangen genade in een grote zonde valt. En als er dan geen vernieuwde bekering is, geen oprechte belijdenis van schuld, en geen begeerte van vergeving, moeten zij maar niet aan de tafel komen. Want dan speelt u met vuur. Want dan kan het verbond Gods ontheiligd worden.

O gemeente, wat komt het aan op waarheid hier vanbinnen. Laten we het dan zo allemaal heel persoonlijk onderzoeken. U hoeft echt niet meer naar een ander te kijken, u hebt genoeg aan uzelf, in deze week. Heere, hoe ligt het tussen U en mijn hart? Doe dat toch met gevouwen handen bij het geopende Woord. Zalig de mens die zijn ziel mag ophalen aan de woorden: '*Ik ben zwart, doch lieflijk.'* Die mag op goede grond op weg zijn naar de tafel des Heeren, om daar te beleven dat Hij het zegt: Kom, Mijn bruid. Kom maar, arme tobber, zondaar, die zo van verre staat. Want Ik, Ik heb grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten.

Kom dan, sta op en eet, want de weg zou anders voor u te veel zijn. Ik ben die Bloedbruidegom, Die eten en drinken wil met mensen die zo zwart zijn in zichzelf. Ik heb voor u dat witte bruiloftskleed geweven. Daar wil Ik u zo graag mee bekleden. Dan zie Ik uw zwartheid niet meer aan, maar enkel schoonheid. Daarom, o Mijn bruid, o Mijn vriendin, kom dan. Laat ons eten, laat ons drinken, laat ons samen vrolijk zijn. Want u was dood, maar bent door Mij levend geworden.

Amen.

Zingen: Psalm 45:6:
Dan zal de Vorst van al uw schoon getuigen.
Hij is uw HEER, dies moet g' u voor Hem buigen.
'k Zie Tyrus dan, die rijke wereldstad,
U hulde doen, en off'ren schat op schat.
De Koningstelg, die Hij zijn bruid wil noemen,
Is meest om haar inwendig schoon te roemen;
't Borduursel is, naar vorstelijken staat,
Van louter goud gewerkt in 't praalgewaad.

Dankgebed.

Zingen: Psalm 93:4:
Uw macht is groot, Uw trouw zal nooit vergaan;
Al wat Gij ooit beloofd hebt, zal bestaan;
De heiligheid is voor Uw huis, o HEER,
Eeuw uit, eeuw in, tot sieraad en tot eer.

Zegenbede.